

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL O. B. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. sausio 10 d. Nr. 242-11

Vilnius

Lietuvos bankas gavo O. B. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

UAB „Tuvlita“ su draudiku sudarytos bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) pagrindu draudikui pateikė pranešimą, kad 2017 m. liepos 18 d. buvo gauta pareiškėjos pretenzija, kurioje pareiškėja nurodė, jog 2017 m. liepos 13 d. atliktos pareiškėjai priklausančios transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ techninės apžiūros metu buvo sugadintas automobilio variklis. Draudikas 2017 m. rugpjūčio 10 d. raštu pareiškėją informavo, kad 2017 m. liepos 13 d. įvykis neatitinka bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutartyje (*duomenys neskelbtini*) įtvirtintų draudžiamojo įvykio sąlygų, nes transporto priemonės variklio dūmingumą matavęs kontrolierius nepažeidė techninę apžiūrą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. Draudikas pabrėžė, kad transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio gedimo priežastis galėjo būti jo techninė būklė.

Pareiškėja 2017 m. rugpjūčio 18 d. draudikui pateikė prašymą pagal su draudiku sudarytą transporto priemonių draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) 2017 m. liepos 13 d. įvykio išmokėti draudimo išmoką. Draudikas pareiškėją 2017 m. rugpjūčio 22 d. raštu informavo, kad transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio gedimas įvyko „dėl netinkamo variklio detalių tepimo“, o draudimo išmoka yra mokama tik „dėl mechaninių išorinių jėgų poveikyje atsiradusių sugadinimų“. Atsižvelgdamas į tai, draudikas pabrėžė, kad dėl vidinių variklio defektų sugedusio transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio draudimo išmoka pagal transporto priemonių draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) sąlygas negali būti mokama.

Pareiškėja nesutiko su draudiko sprendimais pagal bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) ir transporto priemonių draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) nemokėti draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio gedimo, todėl kreipėsi į Lietuvos banką ir nurodė, kad 2017 m. liepos 13 d. UAB „Tuvlita“ buvo atlikta transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ techninė apžiūra, tuomet pareiškėjos sutuoktiniui buvo pateikta Techninės apžiūros rezultatų kortelė (ataskaita) Nr. (*duomenys neskelbtini*), kurioje nurodyta, kad „transporto priemonė atitinka techninius reikalavimus“. Pareiškėja teigė pastebėjusi, kad po transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ techninės apžiūros „dingo automobilio trauka, variklis užgeso ir neužsivedė. Tuomet buvo iškvieštas evakuatorius, kuris nugabeno automobilį į remonto įmonę UAB „Godos servisas“, esančią adresu, (*duomenys neskelbtini*) diagnostikai atlikti.“

Pareiškėjos teigimu, UAB „Godos servisas“ darbuotojai nustatė, kad automobilio „variklio gedimas įvyko dėl nepakankamo tepimo ir kad pristatčius automobilį į autoservisą buvo pastebėta, jog variklio alyvos lygis vos minimalus, todėl techninės apžiūros metu matuojant dūmingumą variklis negavo pakankamai tepimo.“ Pareiškėjos teigimu, draudikas nepagrįstai atsisakė mokėti draudimo išmoką dėl sugadinto automobilio variklio, nes mano, kad UAB

„Tuvlita“ darbuotojas neatliko neteisėtų veiksmų. Pareiškėjos teigimu, draudimo išmoka pagal transporto priemonių draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) sąlygas dėl trečiųjų asmenų apdraustos transporto priemonės sugadinimo yra mokama, neatsižvelgiant į tai, ar trečiųjų asmenų veika buvo neteisėta. Be to, pareiškėja nurodė, kad yra mažai tikėtina, kad transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklis „sugedo pats savaime be jokių išorinių jėgų poveikio“, nes transporto priemonė buvo gana nauja, o jos rida nedidelė. Pareiškėja pabrėžė, kad iki 2017 m. liepos 13 d. įvykio jokių transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio gedimų ar veiklos sutrikimų nebuvo nustatyta, automobilis buvo tinkamai prižiūrimas ir eksploatuojamas. Pareiškėja teigė, kad „buvo laiku keičiami automobilio oro filtrai, alyvos filtrai, variklio tepalai“.

Pareiškėja tvirtina, kad „2017 m. liepos 13 d. techninės apžiūros metu buvo dirbtinai pasiekta automobilio variklio apskukų kritinė riba ir tai laikytina tiesiogine intervencija į automobilio būklę, t. y. mechaninės jėgos poveikiu.“ Pareiškėja nurodė, kad draudikas, atsisakydamas mokėti draudimo išmoką, rėmėsi tuo, kad transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklis turėjo technologinių trūkumų, kuriuos, draudiko teigimu, nurodė UAB „Godos servisas“ darbuotojas. Pareiškėja pabrėžė, kad draudiko nurodytas aplinkybes paneigia UAB „Godos servisas“ vadovo parengta 2017 m. rugpjūčio 17 d. pažyma ir 2017 m. rugpjūčio 11 d. UAB „SilberAuto“ atstovo pareiškėjai pateikti paaiškinimai dėl transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ gamintojo variklio „technologinės ydos“ nepripažinimo.

Pareiškėja nurodė, kad draudikas, priimdamas sprendimą nemokėti draudimo išmokos dėl automobilio variklio gedimo, rėmėsi tik prielaidomis. Be to, pareiškėjos teigimu, draudikas nenurodė bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutarčiai (*duomenys neskelbtini*) taikomų draudimo taisyklių nuostatų, kurių pagrindu buvo priimtas sprendimas atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Pareiškėja pabrėžė, kad draudikas tik rėmėsi aplinkybe, kad transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ techninę apžiūrą atlikęs UAB „Tuvlita“ darbuotojas nepažeidė techninę apžiūrą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, tačiau civilinėje teisėje veiksmų neteisėtumas yra suprantamas labai plačiai, nes neteisėtais veiksmais taip pat yra laikomas bendro pobūdžio pareigos elgtis atidžiai ir rūpestingai pažeidimas. Pareiškėja nurodė, kad draudikas įrodymais nepagrindė, ar kontrolierius prieš transporto priemonės dūmingumo matavimą įsitikino, kad automobilio variklio alyvos lygis yra pakankamas. Pareiškėja atkreipė dėmesį, kad 2017 m. rugpjūčio 17 d. UAB „Godos servisas“ pažymyje buvo nurodyta, kad remonto įmonėje buvo nustatyta, kad transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio tepalų lygis buvo žemas. Pareiškėjos teigimu, „nors duomenų, kad maksimalios leistinos variklio apskukos buvo viršytos, nėra, tačiau, esant žemam alyvos lygiui, maksimalių leistinų apskukų ribos pasiekimas galėjo lemti automobilio variklio nepataisomą gedimą.“ Remdamasi kreipimesi į Lietuvos banką nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja Lietuvos banko prašė rekomenduoti draudikui išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl automobilio variklio gedimo. Pareiškėja nurodė, kad „preliminariu vertinimu, 2017 m. liepos 13 d. įvykio metu padaryta žala yra 4 174,5 Eur.“

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė, kad kontrolierius, matuodamas variklio išmetamųjų dujų dūmingumą, laikėsi techninę apžiūrą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. Šias aplinkybes patvirtina 2017 m. liepos 13 d. Matavimo liudijimo duomenys, 2017 m. liepos 18 d. kontrolieriaus, atlikusio variklio išmetamųjų dujų dūmingumo patikrą, paaiškinimai ir atliekamos transporto priemonės techninės apžiūros vaizdo medžiaga. Draudikas taip pat remiasi 2017 m. rugpjūčio 2 d. remonto įmonės UAB „Godos servisas“ patalpose draudiko eksperto atliktos išardyto automobilio variklio apžiūros ir surašyto Transporto priemonės techninės apžiūros ir defektų akto duomenimis. Remonto įmonės darbuotojai nurodė, jog variklis sugedo „dėl tepimo problemos ir kad ardant variklį tepalo lygis jame buvo pakankamas“.

Draudikas pabrėžė, kad „trečiųjų asmenų veikos įtakoje nutikusiu gedimu galėtų būti laikomas tik toks gedimas, kurio priežastis buvo būtent tų asmenų veikimas ar neveikimas. Šiuo atveju tokių duomenų, kad trečiųjų asmenų veikimas ar neveikimas buvo įvykio priežastimi, nėra.

Vien tik tas faktas, kad prieš įvykstant gedimui UAB „Tuvlita“ darbuotojai naudojo transporto priemonę, nereiškia, kad automobilio detalės sugadinimas atsirado būtent dėl tų asmenų veiklos. Be to, techninės apžiūros darbuotojo veiksmai jokių būdu negali būti laikomi, kaip pasireiškę mechaninės jėgos poveikiu, kadangi variklio apsisukimai yra reguliuojami paties variklio valdymo sistemos elektroniniu būdu, o ne mechaniškai, iš išorės veikiant patį variklį. Taip pat pažymėtina, kad apsukų kritinės ribos pasiekimas buvo būtina apžiūros procedūros dalis. Ši procedūra negali būti laikoma tiesiogine intervencija į automobilio būklę, kadangi pats gamintojas technologiškai šį apsisukimų skaičių variklio valdymo sistemoje yra apribojęs. Iki nustatytos ribos trumpam laikui padidintos variklio apsakos yra leidžiamos ir tokia galimybė numatyta paties gamintojo.“ Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė neturintis pagrindo pareiškėjai mokėti draudimo išmokos dėl transporto priemonės variklio gedimo.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pagal bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) ir pagal transporto priemonių draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) atsisakyti pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką dėl transporto priemonės variklio gedimo pagrįstumo.

Dėl draudiko atsisakymo pagal bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutartį (duomenys neskelbtini) mokėti draudimo išmoką dėl automobilio variklio gedimo

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnis nustato, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutarčiai (*duomenys neskelbtini*) taikomų Bendrosios civilinės atsakomybės draudimo taisyklių Nr. 034 (toliau – Taisyklės) II dalies 2.1.6 papunktyje įtvirtinta draudžiamąjį įvykių sąlyga – draudėjo civilinės atsakomybės dėl trečiajam asmeniui padarytos žalos pagal įstatymus kilimas. Pažymėtina, kad bendrąsias civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygas ir pagrindus nustato CK. Vadovaujantis CK 6.246 straipsnio 1 dalimi, civilinė atsakomybė atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas veikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai.

Draudikas, siekdamas pagrįsti, kad draudėjui (UAB „Tuvlita“) nekyla civilinė atsakomybė dėl transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ varikliui padarytos žalos, remiasi aplinkybe, kad UAB „Tuvlita“ darbuotojas, 2017 m. liepos 13 d. atlikdamas transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio išmetamųjų dujų dūmingumo patikrą, laikėsi techninę apžiūrą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

Pažymėtina, kad variklio išmetamųjų dujų dūmingumo patikros reikalavimai įtvirtinti Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos viršininko 2013 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 2B-14 patvirtintuose Techninių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų reikalavimuose (toliau – Techniniai reikalavimai), kurių 2 priedo „Transporto priemonių techninė būklė ir būklės vertinimas“ 8.2.2.2 papunktyje nustatyta, kad transporto priemonė gali būti tikrinama be parengties, tačiau saugos sumetimais reikėtų patikrinti, ar variklis išilęs ir yra tinkamos mechaninės būklės. Variklis laikomas visiškai išilusiu, jei variklio

alyvos temperatūra, zonu išmatuota alyvos lygio matuoklio vamzdelyje, yra ne žemesnė kaip 80 °C arba įprastos darbinės temperatūros, jeigu ji yra žemesnė už nurodytąją (įprastinė darbinė temperatūra – temperatūra, kuri pasiekama varikliui veikiant didesniais (2000 ÷ 3000 min⁻¹) tuščiosios eigos sūkiiais per protingą laiką (nuo 3 iki 9 min.), ši temperatūra neturi būti mažesnė nei 60 °C, jei nenurodyta kitaip). „Išmetimo sistema turi būti prapūsta ne mažiau kaip per tris laisvojo greitėjimo ciklus, akceleruojant nuo minimalių laisvosios eigos sūkių iki ribotuvo ribojamų sūkių arba taikant lygiaverčius metodus.“

Siekdamas pagrįsti UAB „Tuvlita“ darbuotojo atliktų veiksmų atitiktį Techniniams reikalavimams, draudikas rėmėsi kontrolieriaus, atlikusio variklio išmetamųjų dujų dūmingumo patikrą, paaiškinimais ir atliekamos transporto priemonės techninės apžiūros vaizdo medžiaga, kuri patvirtina, kad prieš matuodamas variklio išmetamųjų dujų dūmingumą kontrolierius vizualiai patikrino, ar automobilio variklio alyvos lygis yra pakankamas (kontrolierius atidarė automobilio variklio gaubtą ir ištraukęs variklio alyvos lygio matuoklę vizualiai tikrino alyvos lygį variklyje), taip pat patikrino, ar nėra „alyvos prasisunkimo iš tarpinio oro aušintuvo ir kompresoriaus, ar nėra kitų neigiamų veiksnių, neleidžiančių atlikti tiesioginį dūmingumo matavimą“.

Draudikas Lietuvos bankui pateikė 2017 m. liepos 13 d. Matavimo liudijimą, kurio duomenys pagrindžia, kad prieš matuodamas variklio išmetamųjų dujų dūmingumą kontrolierius patikrino transporto priemonės variklio alyvos temperatūrą. Matavimo liudijimo duomenimis, automobilio variklio alyvos temperatūra buvo ne žemesnė, nei numatyta Techninių reikalavimų 2 priedo „Transporto priemonių techninė būklė ir būklės vertinimas“ 8.2.2.2 papunktyje, nes automobilio variklio alyva buvo įšilususi iki 94 °C. Kontrolierius, remdamasis nurodytais Techniniai reikalavimais, taip pat „atliko išmetimo sistemos prapūtimą ir ribotuvo veikimo patikrą“. Nustatyta, kad alkūninio veleno sūkiiai – 4 050 aps. per min., jie neviršija gamintojo patvirtintų automobilio variklio sūkių (nuo 3800 iki 4200 aps. min.).

Remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad prieš pradėdamas matuoti variklio išmetamųjų dujų dūmingumą draudikas laikėsi Techninių reikalavimų nuostatų. Atsižvelgiant į tai, kad kontrolierius, atlikęs Techninių reikalavimų 2 priedo 8.2.2.2 papunktyje nustatytą transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio būklės patikrą, tęsė variklio išmetamųjų dujų dūmingumo patikrą, darytina išvada, kad kontrolierius iki variklio dūmingumo matavimo vizualiai jokių automobilio variklio gedimų nepastebėjo ir nenustatė, kad automobilio variklio būklė neatitinka gamintojo nustatytų reikalavimų (taip pat ir alyvos kiekio variklyje, skysčių lygio ir kitų reikalavimų).

Lietuvos bankui draudiko pateikti dokumentai ir paaiškinimai patvirtina, kad kontrolierius atliko transporto priemonės variklio išmetamųjų dujų matavimą, „kurio metu akseleratorius buvo išlaikytas -1,3 sekundės (leidžiama iki 3 sekundžių), matavimo įranga fiksavo 0,30 m⁻¹ dūmingumą prie 4030 aps./min.“ Svarbu pažymėti, kad pareiškėja kontrolieriaus veiksmų atitikties teisės aktuose įtvirtintiems variklio išmetamųjų dujų dūmingumo matavimo reikalavimams neginčijo ir nepateikė jokių įrodymų, kurie paneigtų draudiko pateiktus paaiškinimus, kad kontrolierius, atlikdamas variklio išmetamųjų dujų matavimą, laikėsi Techninių reikalavimų 2 priedo 8.2.2.2 papunktyje nustatytų reikalavimų. Pareiškėja iš esmės ginčijo kontrolieriaus atliktus transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ parengties prieš variklio išmetamųjų dujų dūmingumo matavimą veiksmus, nurodydama, kad draudikas įrodymais nepagrindė, jog kontrolierius prieš variklio išmetamųjų dujų dūmingumo tikrinimą įsitikino, jog variklio alyvos lygis yra pakankamas. Pareiškėjos vertinimu, esant žemam variklio alyvos lygiui, maksimalių leistinų apskų ribos pasiekimas galėjo lemti automobilio variklio nepataisomą gedimą.

Siekdama nuginčyti draudiko teiginius, kad kontrolierius prieš automobilio variklio išmetamųjų dujų dūmingumo matavimą įsitikino, kad variklio alyvos kiekis yra pakankamas, pareiškėja remiasi 2017 m. rugpjūčio 17 d. UAB „Godos servisas“ direktoriaus parengta pažyma, kurioje nurodyta, kad „po to kai automobilis buvo pristatytas į autoservisą buvo pastebėta, kad

variklio alyvos lygis vos minimalus. Galimai techninės apžiūros metu, matuojant dūmingumą, negavo pakankamo tepimo. To pasekmė – sugedęs variklis – alkūninis velenas, indėklai, švaistiklis ir stūmoklis.“ Siekdamas paneigti UAB „Godos servisas“ direktoriaus parengtoje pažymoje nurodytus duomenis, draudikas remiasi 2017 m. rugpjūčio 7 d. UAB „Godos servisas“ patalpose draudiko eksperto atliktos išardyto automobilio „variklio apžiūros duomenimis: „gedimas, pasak meistrų, galėjo įvykti dėl tepimo problemos. Šis variklio modelis turi technologinę ydą, tepimo mechanizmas yra viename variklio gale ir labiausiai nuo jo nutolęs cilindras yra prasčiausiai sutepamas. Ten ir įvyko gedimas. Pasak meistrų, ardant variklį, tepimo lygis jame buvo pakankamas.“

Vertinant Lietuvos bankui pateiktuose dokumentuose nurodytus duomenis, pažymėtina, kad 2017 m. rugpjūčio 7 d. draudiko sudarytame Transporto priemonės techninės apžiūros ir defektų akte ir, praėjus 10 dienų po šio akto surašymo, UAB „Godos servisas“ direktoriaus parengtoje 2017 m. rugpjūčio 17 d. pažymoje yra nurodyti prieštaraujantys duomenys apie remonto įmonės darbuotojų nustatytą variklio alyvos kiekį, kai šis automobilis buvo atvežtas į remonto įmonės patalpas. Be to, pažymėtina, kad 2017 m. rugpjūčio 17 d. UAB „Godos servisas“ direktoriaus parengtoje pažymoje nebuvo detalių paaiškinimų apie alyvos trūkumo variklyje priežastis ir nenurodyta, ar minimalų variklio alyvos kiekį lėmė automobilio variklio techninė būklė, ir kt. Darytina išvada, kad UAB „Godos servisas“ direktoriaus parengtoje pažymoje nurodyti duomenys apie automobilio variklio alyvos kiekį po 2017 m. liepos 13 d. įvykusio variklio gedimo negali pagrįsti UAB „Tuvlita“ kontrolieriaus veiksmų neteisėtumo ir patvirtinti, kad kontrolierius prieš variklio išmetamųjų dujų dūmingumo tikrinimą atlikdamas transporto priemonės variklio alyvos kiekio matavimą neįsitikino, kad alyvos kiekis yra pakankamas.

Draudikas pabrėžė, kad pareiškėja nenurodė aplinkybių apie iki techninės apžiūros atlikimo buvusį nepakankamą alyvos kiekį variklyje, kurį patvirtintų automobilio informacinėje sistemoje nurodytas pranešimas apie automobilio variklio alyvos trūkumą. Sekdamas pagrįsti, kad transporto priemonėje „Mercedes Benz C180“ yra sumontuota informacinė sistema, informuojanti apie variklio alyvos trūkumą, draudikas Lietuvos bankui pateikė įrodymus (UAB „SilberAuto“ darbuotojo paaiškinimus ir duomenis iš automobilio priežiūros instrukcijos), patvirtinančius, kad minėtame automobilyje yra įmontuotas variklio alyvos lygio daviklis (detalės Nr. *(duomenys neskelbtini)*), kuris fiksuoja, ar variklio alyvos lygis yra pakankamas.

Pažymėtina, kad pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką taip pat nenurodė aplinkybių, kurių pagrindu būtų galima daryti išvadą, kad prieš techninę apžiūrą transporto priemonės variklio alyvos kiekis buvo nepakankamas ir kad dėl šių priežasčių automobilio variklio išmetamųjų dujų matavimas negalėjo būti atliekamas. Remiantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma, darytina išvada, kad prieš transporto priemonės variklio išmetamųjų dujų dūmingumo patikrą alyvos keikis variklyje buvo pakankamas ir kontrolierius nurodytą patikrą pradėjo atlikęs visus reikiamus veiksmus ir įsitikinęs, kad automobilio variklio būklė yra tinkama išmetamųjų dujų dūmingumo matavimui atlikti. Nurodytos aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad nagrinėjamo ginčo atveju duomenų, kad dėl draudėjo (UAB „Tuvlita“ darbuotojo) neteisėtų veiksmų būtų atsiradusi žala, t. y. sugadintas pareiškėjai priklausančio automobilio variklis, nenustatyta. Priešingai, vadovaujantis pirmiau nurodytomis aplinkybėmis ir ginčo byloje esančiais įrodymais, darytina išvada, kad pareiškėjos transporto priemonės techninę apžiūrą atlikęs draudėjas laikėsi tokiai apžiūrai privalomų teisės aktų reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad 2017 m. liepos 13 d. įvykis, nenustačius sąlygų (šiuo atveju – neteisėtų veiksmų) draudėjo civilinei atsakomybei kilti, neatitinka Taisyklių II dalies 2.1.6 papunktyje įtvirtinto draudžiamojo įvykio apibrėžimo, todėl draudiko sprendimas pagal bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) nemokėti draudimo išmokos dėl automobilio „Mercedes Benz C180“ variklio gedimo yra pagrįstas.

Dėl draudiko atsisakymo pagal transporto priemonių draudimo sutartį (duomenys neskelbtini) mokėti draudimo išmoką dėl automobilio variklio gedimo

Vertinant pareiškėjos reikalavimą, remiantis transporto priemonių draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) sąlygomis, dėl 2017 m. liepos 13 d. įvykio išmokėti draudimo išmoką, pažymėtina, kad draudimo liudijime Nr. (*duomenys neskelbtini*) nurodyta, jog šalys susitarė dėl draudimo apsaugos „visų rizikų draudimas“ taikymo. Transporto priemonių draudimo sutarčiai (*duomenys neskelbtini*) taikomų Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 049 4.1 papunktyje nustatyta, kad, pagal „visų rizikų draudimo“ sąlygas, draudžiamuoju įvykiu yra laikomas apdraustos transporto priemonės sugadinimas ar sunaikinimas dėl bet kokių draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu atsitikusių staigių ir nenumatytų įvykių arba vagystės, išskyrus atvejus, nurodytus Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 049 I dalies 5 skyriuje.

Nagrinėjamu atveju draudikas, atsisakydamas mokėti draudimo išmoką dėl transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio gedimo, remiasi Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 049 I dalies 5 skyriuje įtvirtinta įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlyga: draudikas nemoka draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl transporto priemonės agregatų, detalių, vidaus gedimų, kai žala įvyksta ne dėl išorinių mechaninių jėgų poveikio (Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 049 I dalies 5.18 papunktis). Vadovaudamasis surinktais įrodymais (UAB „Godos servisas“ darbuotojų paaiškinimais, draudiko eksperto apžiūros duomenimis ir kt.), draudikas nustatė, kad transporto priemonės variklio gedimą lėmė „ilgalaikės vieno iš cilindro tepimo problemos“. Be to, draudikas pabrėžė, kad surinkti įrodymai negali patvirtinti, kad automobilio variklio gedimas yra UAB „Tuvlita“ darbuotojo veiksmų pasekmė ir kad automobilio variklio gedimo priežastimi pripažintinas išorinės mechaninės jėgos, atliekant variklio išmetamųjų dujų dūmingumo patikrą, poveikis. Pareiškėja nesutiko su draudiko pateiktu automobilio variklio gedimo priežasčių vertinimu, todėl teigė, kad automobilio techninės apžiūros metu buvo „dirbtinai pasiekta automobilio variklio apsukų kritinė riba, kas laikytina tiesiogine intervencija į automobilio būklę, t. y. mechaninės jėgos poveikiu.“

Vertinant, ar transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio gedimo priežastimi laikytinas išorinių mechaninių jėgų poveikis, pažymėtina tai, kad, pagal Techninių reikalavimų 2 priedo 8.2.2.2 papunktyje nustatytus reikalavimus, neviršijant gamintojo patvirtintų automobilio variklio sūkių, UAB „Tuvlita“ darbuotojo atliktas variklio išmetamųjų dujų dūmingumo matavimas negali būti laikomas išorinių mechaninių jėgų poveikiu transporto priemonės varikliui. Todėl, remiantis nurodytomis aplinkybėmis, negalima daryti išvados, kad privalomos techninės apžiūros metu naudoti matavimo prietaisai ar automobilio techninę apžiūrą atlikusio kontrolieriaus veiksmai lėmė pareiškėjos transporto priemonės būklės pablogėjimą, sąlygojusį automobilio variklio gedimą.

Siekdama pagrįsti argumentus dėl išorinių mechaninių jėgų poveikio sąlygoto automobilio variklio gedimo, pareiškėja taip pat remiasi UAB „Godos servisas“ direktoriaus parengta pažyma, kurioje nurodyta, kad „automobilio variklis sugedo, variklio išmetamųjų dujų dūmingumo matavimo metu negavus pakankamo tepimo“. Kaip minėta, nurodytos pažymos duomenys prieštarauja UAB „Godos servisas“ darbuotojų draudiko ekspertui nurodytoms aplinkybėms apie variklio alyvos kiekį po automobilio variklio gedimo, be to, pažymoje nėra pateikta paaiškinimų apie „variklio tepimo“ problemos priežastis. Darytina išvada, kad UAB „Godos servisas“ direktoriaus parengtoje pažymoje nurodyti duomenys negali pagrįsti išorinių mechaninių jėgų išmetamųjų dujų dūmingumo matavimo metu poveikio varikliui aplinkybių.

Svarbu pažymėti, kad draudikas, siekdamas pagrįsti, kad transporto priemonės variklio gedimas nėra UAB „Tuvlita“ kontrolieriaus atliktų veiksmų bei išorinių mechaninių jėgų poveikio pasekmė ir kad transporto priemonės variklio gedimą lėmė „ilgalaikės vieno iš cilindro tepimo problemos“, remiasi techninio pobūdžio ekspertiniais paaiškinimais, kuriuose nurodyta, kad „pirmiausiai, esant blogam variklio tepimui, sugenda automobilio turbokompresorius, nes esant dideliems viduje sumontuotos sparnuotės apsisukimams, dingus tepimui, pirmiausiai užsikerta / užkaista turbokompresoriaus sparnuotės ašis. Šiuo atveju, kiti automobilio vidaus degimo variklio stūmoklinės grupės agregatai ir turbokompresorius įvykio metu nebuvo pažeisti. Gedimas įvyko tik viename šios grupės cilindre, todėl labiausiai tikėtina, kad įvykis kilo dėl

cilindro tepimo kanalo dalinio užsikišimo. Tai paaiškintų, kodėl gedimas fiksuotas tik viename variklio cilindre. Atkreiptinas dėmesys į tai, jog eksploatuojant automobilį, kai sutrinka variklio vidinių mazgų tepimas, pirmiausia pradeda kaisti slydimo guoliai ir juose po kelių sekundžių pradeda plyšinėti alyvos plėvelė. Suardomas slydimo guolių frikcinis sluoksnius. Toliau procesas gali vykti dvejopai, atsižvelgiant į variklio sukčius. Jeigu sukčiai dideli, pirmiausia prasisuka švaistiklio kakliukų įdėklai. Esant mažiems sukčiams variklis gali užsikirsti (sustoti). Ploni švaistiklių įdėklai labai greitai įkaista lizduose, prasisuka. Prasisukus įdėklams, ant alkūninio veleno kakliukų prikepa įdėklų paviršiaus medžiaga. Dažnai varikliuose, prieš prasisukant įdėklams, girdėti būdingi garsai (kalenimas). Padidėję slydimo guolių tarpai leidžia varikliui dirbti ilgiau. Labiau pažeidžiami stūmokliai, žiedai ir cilindro darbiniai paviršiai. Atkreiptinas dėmesys, kad techninės apžiūros metu automobilio variklio akseleravimas buvo tik momentinis, įtakos jau esančiam gedimui neturėjo, o numatyti tokį automobilio vidaus degimo variklio defektą kontrolierius neturi galimybių.“

Nesutikdama su draudiko pateiktais ekspertiniais paaiškinimais, pareiškėja remiasi 2017 m. rugpjūčio 12 d. pareiškėjos ir UAB „Silber Auto“ atstovo elektroninio susirašinėjimo duomenimis, kurie patvirtina, kad UAB „Silber Auto“ atstovas pareiškėjai nurodė, kad tokios serijos kaip pareiškėjos automobilis transporto priemonėms „nebuvo organizuota jokia gamintojo atšaukimo akcija“. Pareiškėjos teigimu, UAB „Silber Auto“ atstovo nurodyti duomenys paneigia draudiko nuomonę, kad transporto priemonės variklio gedimą galėjo lemti variklio techninė būklė iki 2017 m. liepos 13 d. atliktos automobilio techninės apžiūros, ir UAB „Godos servisas“ darbuotojų draudiko ekspertui nurodytus duomenis, kad „variklio tepimo problemos“ priežastis galėjo būti „variklio modelio technologinė yda, kadangi tepimo mechanizmas yra viename variklio gale ir labiausiai nuo jo nutolęs cilindras yra prasčiausiai sutepamas. Ten ir įvyko gedimas.“ Atsižvelgiant į 2017 m. rugpjūčio 12 d. UAB „Silber Auto“ atstovo pareiškėjai pateiktus paaiškinimus, pažymėtina tai, kad jie negali būti laikomi transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio techninės būklės vertinimu, nes UAB „Silber Auto“ atstovas, skirtingai nei UAB „Godos servisas“ darbuotojai, neapžiūrėjo sugadinto automobilio variklio, kad galėtų nustatyti tikslias variklio gedimo priežastis, ir kt.

Pažymėtina, kad civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema sprendina remiantis tikimybių pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-304/2008). Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos bankui pateikti faktiniai duomenys negali pagrįsti, kad automobilio variklio gedimą lėmė išorinių mechaninių jėgų poveikis, UAB „Tuvlita“ darbuotojui atliekant variklio išmetamųjų dujų dūmingumo matavimą, ir remiantis draudiko eksperto UAB „Godos servisas“ patalpose atliktos sugadinto automobilio variklio apžiūros metu surinktų įrodymų pagrindu parengtu automobilio variklio gedimo priežasčių techninio pobūdžio vertinimu, darytina labiau tikėtina išvada, kad žalą dėl apdraustos transporto priemonės sugadinimo lėmė automobilio variklio vidinis gedimas, o ne išorinių mechaninių jėgų poveikis. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad 2017 m. liepos 13 d. įvykio požymiai atitinka Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 049 5.18 papunktyje įtvirtintą įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygą. Todėl, remiantis Lietuvos banko nustatytomis aplinkybėmis, darytina išvada, kad draudiko sprendimas pagal transporto priemonių draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) sąlygas pareiškėjai nemokėti draudimo išmokos dėl transporto priemonės „Mercedes Benz C180“ variklio vidinio gedimo yra pagrįstas, o pareiškėjos reikalavimas išmokėti draudimo išmoką yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke

taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos O. B. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius